

Igar Maciejuski

**ТРАДЫЦЫЙНЫ МУЗЫЧНЫ
ІНСТРУМЕНТАЛІЗМ У
ЭТНАГІСТАРЫЧНЫМ
КАНТЭКСЦЕ**

У артыкуле на падставе буйных кампаратыўных арганалагічных абагульненняў ў этнагістарычным кантэксце аналізуюцца феномены: «чалавек, які грае» (*homo ludens*), а таксама – і «чалавек які выказваецца» (*homo movens*) у традыцыйных асяродках. Аўтар робіць выснову, што этнагістарычныя асаблівасці народаў і рэгіёнаў адбіваюцца ў традыцыйнай інструментальнай музычнай культуры не менш, а часам і больш як у песенным фальклоры.

Ihar Maciejuski

**TRADITIONAL MUSICAL
INSTRUMENTALISM IN ETHNO-
HISTORICAL CONTEXT**

The article on the basis of major comparative organological generalizations in ethno-historical context, analyzes the phenomenon of «playing human» (*homo ludens*), as well as «a human who speaks» (*homo movens*) in traditional media. The author concludes that linguistic ethno-historical features of the peoples and regions affected in the traditional instrumental musical culture.

Традыцыйная музычная інструментальная культура ва ўсёй яе сістэмнай паўнаце (музычныя інструменты, іх марфалогія, тэхніка-акустычныя і выразныя магчымасці, культура іх вырабу і традыцыйны вытворчасці; спосабы выканання і выканальніцкія стылі; функцыянаванне, жанры, формы і стылі інструментальнай музыкі; асаблівасці захавання і пераймання традыцыі; спецыфіка навучання, характар прафесіяналізма, узаемадзеяння стваральнікаў, транслятараў і рэцыпіентаў музычных твораў; своеасаблівасць гукадэзала, музычнага мыслення, эстэтыкі і тэорыі) не толькі сама прайшла велізарны шлях эвалюцыі – ад найпростых сінкрэтычных форм палеаліту да спецыялізаваных форм рэалізацыі рафінаваных твораў прафесійнага мастацтва кантактнай камунікацыі (у тым ліку – вуснай традыцыі).

У архаічных мастацкіх сведчаннях-артэфактах (музычных інструментах, фіксаваных у шэрагу пісьмовых, іканаграфічных, аўдыявізуальных крыніц), а таксама ў актуальных кампазіцыях і імправізацыях, якія існуюць у «жывой» выканальніцкай традыцыі, інструменталізм захавваў глыбокую сувязь з творчай дзейнасцю носьбітаў этнічнай музычнай культуры, з'яўляючыся нярэдка **адзіным помнікам** асобных яе эпох і гістарычных перыядаў [1, с. 13].

Аж да актуальнага часу, у тым ліку праз рэлікты этнічных традыцый, якія месцамі функцыянуюць сёння, мы маем магчымасць дакрануцца да праяў **старажытнага музычнага інструменталізма**. Сярод іх і рэаліі, якія паходзяць ад архаічных формаў выкарыстання т. зв. **фізічнай і біялагічнай музыкі** (гукавых комплексаў жывой і нежывой прыроды), якая існавала за сотні мільёнаў гадоў да з'яўлення чалавека на Зямлі. Эолавы арфы і ліры, прыстасаваныя чалавекам натуральныя гукавыя прылады, літафоны горных парод, марскія ракавіны, флейты польных раслін і птушчых костак, а таксама спецыяльна вырабленыя іх імітацыі (накшталт *бычынага рыкання, жуужжалкі, рухомай завывалкі* і да т.п. вольных аэрафонаў) дагэтуль у асяродку шэрагу народаў выкарыстоўваюцца як у **архаічных формах функцыянавання** (магічныя акцыі, выгнанне злога духа, застрашванне дзікіх звяроў і выгнанне іх ад стайкі хатніх жывёл, прывабліванне звяроў і птушак на паляванні, абрадавая практыка, музычная тэрапія і г.д.), так і ў дзіцячых забавах і гульнявым музіцыраванні [11, с. 20, 28, 31]. Сувязі з фізічнай, біялагічнай музыкай і яе «прыладамі» старажытных найгрышаў і музычных інструментаў даюць геантрапалагічнае абгрунтаванне многіх, не абумоўленых іншымі (стадыяльнымі або міграцыйнымі) трактоўкамі падобных з'яў у шэрагу этнічных культур народаў свету – як у інструментарыі, так і па музычнай стылістыцы (рытміцы, строі, гукарадах, мелодыцы, структуры) [13, с. 31, 32].

Для сусветнай гісторыі мастацтваў характэрны: **скачковыя зрухі** ў развіцці музычнага інструменталізма, якія ўзнікаюць на злучэнні (а часам і ў сутыкненні) розных цывілізацый; а таксама – нараджэнне новых, этапных яго формаў. Паказальныя ў гэтым кантэксце «прыступкі эвалюцыі» смыковых інструментаў: ад лукападобных манахордаў (палеаазіяцка-мангольскае злучэнне) праз ребаб (кітайска-мусульманскі – цэнтральна-азіяцкі), рэбека-фідэльныя формы (малаазіяцкі – паўднёва-ўсходне-еўрапейскі, мусульманска-хрысціянскі) да ўласна скрыпачных формаў (на мяжы ўсходне- і заходнехрысціянскіх цывілізацый у Цэнтральна-Усходняй Еўропе) [10, с. 19, 22, 24, 28].

У нааўнасці тут і **міфалогічныя асацыяцыі і архетыпы**: лук, накіраваны ў бок звера, – «паляванне»; лук супраць лука – «вайна»; але лук, які пяшчотна лапчыць струну іншага лука, – «каханне» і... «музыка». Музыка – сімвалічнае ўвасабленне «кахання і, адначасова, барацьбы» процілеглых пачаткаў і ў чалавечай грамадзе (жанчыны і мужчыны), і ў ландшафце (ніз і верх, права і лева); а таксама – і ў глабальнай светабудове (хаос і космас).

Усведамленне комплексу падобных функцыянальных і геаграфічных перадумоў дазваляе з большай ступенню пэўнасці інтэрпрэтаваць і такія астраўныя з'явы ў жывёлагадоўчых культурах народаў Азіі і Еўропы, як варган (*maultrömmel*), мастацтва ігры на адкрытых флейтах з галасавым бурдонам і гарлавы спеў (тыпу узляў, хаамей і да т. п.). Карпата-балканская зона распаўсюджвання названых з'яў у Еўропе, зразумела, не выпадковая [2; 3, с. 13, 28, 30].

Усё гэта актуалізуе значнасць: 1) **шматаспектнага** (з абавязковым улікам эргалогіі і практыкі вырабу прылад у адпаведную эпоху і ў канкрэтным асяроддзі бытавання і вытворчасці!) **аналізу цэласнага корпуса** інструментарыя пэўнага народа, культурна-гістарычнага арэала [3, с. 10; 23, с. 2] **параўнальна-тыпалагічнага даследавання** таго ці іншага асобнага інструмента або арганалагічнага віду (тут ініцыятыва належыць Э. Эмсгаймеру [27]), а таксама 3) збліжэння **гістарычнага інструменталізму** з **музычнай археалогіяй** (нацэленай як на артэфакты культуры, выяўленыя ў археалагічных раскопках, так і, згодна з І. Багданавым, на **стратэграфічныя** пласты **музычнай памяці гісторыяй культуры і агульнай гісторыяй** [2; 3, с. 20].

Але калі апошні кірунак, нягледзячы на некаторы досвед (К. Закс, Т. Вызго, І. Мачак і інш.), сёння ўсё больш прыцягвае ўвагу вышукальнікаў, з-за чаго яго можна лічыць піянерскім [2; 4, с. 11, 24], то ініцыятывы Б. Шарошы, О. Эльшэка, З. Кумер, Л. Кунца і іншых, на жаль, нешматлікіх аўтараў нацыянальных тамоў Рукаводства (*Handbuch*) па музычных інструментах народаў Еўропы пасля смерці Э. Штокмана і ліквідацыі ГДР цалкам перапыніліся – праўда, цяпер гэтую тэму падхапіў Сектар інструменталізму РІГМ і яго папечнікі ва Усходняй Еўропе і Азіі (С. Субаналіёў, А. Герасімаў, Н. Бааркін і інш.) [11, с. 24]; ідэя жа Э. Эмсгаймера ўсё так і чакае яшчэ сваіх паслядоўнікаў.

Кааперацыя розных галін навукі мяркуе двухвектарны характар узаемадзеяння. З аднаго боку, пэўна зафіксаваныя і карэктна атрыбутаваныя археалагічныя факты не толькі ўзбагачаюць даследчую базу, але і спрыяюць аб'ектыўнай інтэрпрэтацыі

гістарычных мадэляў у этнамузыкалогіі. З іншага – арганалагічныя і ўласна музыказнаўчыя дадзеныя і высновы істотна адбываюцца на навуковай трактоўцы гістарычных працэсаў і асаблівасці з’яў этнічнай і этнакультурнай гісторыі. Апошняе абумоўлена перш за ўсё той акалічнасцю, што найбольш архаічныя, звязаныя са старажытнымі стадыямі культурнай антрапалогіі музычныя прылады звычайна рабілі з лёгкіх для вырабу, але, натуральна, нетрывалых матэрыялаў (травы, лісця, сцеблаў і да т.п.). Будучы інструментамі сезоннага (а то і разовага – гэта мае месца ў традыцыйнай культуры і сёння) ужытку, яны не прызначаліся для працяглага выкарыстання, захоўвання і маглі дайсці да нас толькі пры выключна спрыяльных абставінах. Старажытныя матэрыяльныя артэфакты музычнай культуры (з ракавін, камянёў, костак птушак і жывёл), якія знаходзяцца ў археалагічных раскопках, апынаюцца таму ў складаных, неадназначных адносінах з найбольш архаічнымі культурна-антрапалагічнымі тыпамі. Захаванне ў шэрагу этнасаў архаічных формаў палявання, збіральніцтва, жывёлагадоўлі забяспечыла высокую значнасць, а таму і **стабільнасць асноў рэпрадукавання традыцыі** вытворчасці і прымянення шэрагу самых старажытных (у тым ліку – **стадыяльна архаічных!**) гукавых прылад. Іх даследаванне – у каардынацыі з дадзенымі пра іншыя віды матэрыяльнай і духоўнай культуры таго ці іншага народа альбо культурна-гістарычнай фармацыі – дазваляе прыходзіць да больш абгрунтаваных этнагістарычных высноў [21; 22, с. 2, 11].

Згодна з інструментазнаўчымі дадзенымі, *вуснашчылінныя флейты* (з іх характэрным, шаплявым тэмбрам і напружанай, актыўнай манерай артыкулявання) адносяцца да аднаго з найбольш характэрных, этнарэпрэзентуючых феноменаў *фіна-угорскіх* культур [21]. Выяўленне ў канцы XX – пачатку XXI стагоддзяў такога роду аэрафонаў не толькі ў народаў, этнагенез і культурная гісторыя якіх уключае фіна-угорскі субстрат (рускія, беларусы, татары, башкіры, чувашы), але і ў працяглы час не кантактаваўшых з уральскімі плямёнамі цюркскіх (алтайскіх) этнасаў (напрыклад, у кара-кыргызаў) дазваляе разважаць пра суадносіны дадзенага музычнага феномену з *енісейскай эпохай алтайска-ўральскай супольнасці* [24]. З гэтым добра супастаўныя адкрыцця А. Чарнышом прыангарскія археалагічныя ансамблевыя флейты аднаго арганалагічнага выгляду – з пэлянес і куіма-чыпсанамі комі, бранскімі кувікламі і курскімі кугікламі, літоўскімі скудучай [13, с. 23, 31, 33]. Пры гэтым апошнія забяспечаны такімі ж знакамі-сімваламі на сценцы інструмента (–, =, х і г.д.), што і названія іх енісейскія прататыпы.

Уласна *балцкі музычны аналаг* такіх флейт – натуральныя ансамблевыя трубы і квазі-сутарцінны тып ансамблівання, фіксаваны ў этнічных беларусаў паўночна-ўсходняй Беласточчыны (Польшча) – служыць пацвярджэннем *яцвяжскай* (балцкай – з рэльефным прафіна-угорскім субстратам) версіі іх этнагенезу [7; 8; 9; 12; 14]; дарэчы, такая інтэрпрэтацыя ўзмацняецца дадзенымі аб т. зв. *рамных бяросцах* – вольным стужачным аэрофоне), якія функцыянуюць і на Беласточчыне [11], і ў асіміляваных рускімі, і ў вепсаў паўднёвага Прыладажжа, якія захавалі сваю ідэнтычнасць.

Істотнае значэнне для гістарычнай інтэрпрэтацыі тых ці іншых музычных артэфактаў маюць дадзеныя *эргалогіі*. Выбар музычных інструментаў цесна звязаны з культурай вытворчасці наогул і прылад працы ў прыватнасці. Старанна і сістэмна даследаваўшы дадзены аспект, Ул. Маравіч прыйшоў да прынцыпова новай і навукова аргументаванай канцэпцыі *балцкага і прыбалтыйска-фінскага* арыентыру у генезісе і станаўленні наўгародскіх і пскоўскіх гусяляў, пацвярджаючы гісторыка-этнаграфічнае абгрунтаванне Р. Галайскай [4, с. 10].

Прынцыпы вырабу, манера выканання, асаблівасці функцыянавання ў жывой пастухоўскай практыцы (як сінкрэтычнай гукавой і кідальнай прылады), а таксама тэрміналогія вядомага па дэталісных крыніцах інструмента – *праща* – і ва ўсходнім Падолле, і ў этнічных украінцаў Падляшша (паўднёва-ўсходняя Беласточчына) служаць важным фактарам у інтэрпрэтацыі апошніх як крайняй заходняй, але *чырвона-рускай галіны* і адпаведнага шляху іх этнакультурнай гісторыі. Сказанае пацвярджаюць таксама многія іншыя фактары: шэраг іншых гукавых прылад і музычных інструментаў, жанравая сістэма інструментальнай музыкі, тыпы ансамбляў і г.д. [11; 14].

Толькі пры інструментазнаўчым разуменні *законаў супадноснасці інструмента*, корпуса, мензуры, размяшчэння струн хардафона *са спосабам праіравання гукі* аказваецца магчымай дакладная інтэрпрэтацыя сагдыскіх арфа-люцен пры ненарматыўных (Р. Садокаў) памерах ўзбуджальніка (плектра, смыка або ўдарніка). У сваю чаргу, новае поле для разважанняў адкрываюць выяўленныя археолагамі вусна-шчылінныя флейты з птушынай косткі г. зв. *сваевай эпохі* (5-е тысячагоддзе да н. э.) на поўначы цяперашняй этнічнай Беларусі, якія сёння рэканструююцца інструментазнаўцамі.

Названая праблематыка, роўна як аспекты навуковых пошукаў і інтэрпрэтацый, тычацца, натуральна, і *пазнейшых перыядаў гісторыі культуры*. Тут, праўда, пашыраецца і крыніцавая база: перш за ўсё, за кошт *пісьмовых помнікаў*, дакументаў, *гісторыка-тыпалагічнага мадэлявання* [21; 22]. Але і ў гэтым выпадку дадзеныя этнамузыкалогіі могуць апынуцца магутнай дапамогай [25; 26; 28, с. 30]. Не выпадкова усходняя мяжа распаўсюджвання еўрапейскіх цымбалаў выразна супадае з межамі гістарычнай Рэчы Паспалітай, а скрыпка ў народнай традыцыі заходняй і паўднёвай Расіі функцыянуе альбо ў этнічных беларусаў і ўкраінцаў (заходнія Смаленшчына і Браншчына), альбо ў іх непасрэдных суседзях (цэнтральна-паўднёвая Пскоўшчына, заходнія Куршчына, Белгародчына, Дон і г. д.). Тое ж датычыцца і спецыфічных *тыпаў ансамбляў* (тыпу беларускай і ўкраінскай *траістай музыкі*), жанравых і структурных асаблівасцяў выкананай імі музыкі.

Асаблівую значнасць для гістарычных пабудоў набываюць выяўленыя інструментазнаўцамі заканамернасці *ўзаемасувязі паміж* канструкцыяй, эргалогіяй, спосабам ужывання *інструментаў* і артыкуляцыйнымі, інтанацыйнымі, рытмічнымі, кампазіцыйнымі асаблівасцямі *выкананай на іх музыкі*, а *ўсяго яе комплексу* – з артыкуляцыйнай, фанетыкай, рытмікай, лексікай і структурай *заворкі*. Чалавек, які грае (homo ludens), адначасова – і чалавек які кажа (homo movens). Моўныя асаблівасці адбіліся не толькі ў песні, але і ў інструментальнай музыцы; і не толькі на ўзроўні артыкуляцыі і перыядызацыі (асабліва, на аэрофонах), але і ў сэнсавай фразіроўцы, рытміцы, кампазіцыйных структурах [5; 6; 12; 15; 16; 17; 18; 19; аб характэрных беларускіх субстратах на памежжы культур гл. таксама: 25; 26].

Тое ж датычыцца і сувязяў музыкі з *рухам, жэстам* (сама гульня на інструменце неаддзельная ад сістэмы накіраваных жэстаў-рухаў), харэаграфіяй, кінэтыкай. Не выпадкова ў шматлікіх народаў гэта найбольш распаўсюджаная пара рэальных функцыянальных кантактаў і ўзаемадзеянняў. Усё гэта дазваляе ўключыць у даследчае поле музычнай археалогіі, антрапалогіі і гісторыі дадзеныя *гістарычнай і этналінгвістыкі, фалькларыстыкі, літаратуразнаўства, этнахарэалогіі і гісторыі танца*.

Спіс літаратуры:

1. Аблова, А. Звонковый камень. Новые аспекты инструментоведения / А. Аблова // Вопросы инструментоведения. – СПб. : РИИИ, 1993. – С. 85–87.
2. Богданов, И. Изучение традиционных музыкальных систем инструментария и педагогики малочисленных уральских народов / И. Богданов // Вопросы инструментоведения. – СПб. : РИИИ, 1993. – С. 58.
3. Богданов, И. О народных инструментах и инструментальной музыке Дальнего Востока РСФСР / И. Богданов // Теоретические проблемы народной инструментальной музыки. – М. : СК РСФСР, 1974.

4. Галайская, Р. Опыт исследования древнерусских гуслей в связи с финно-угорской проблематикой / Р. Галайская // Финно-угорский музыкальный фольклор и взаимосвязи с соседними культурами. – Таллин : Союз композиторов Эстонии, 1980. – С.21–80.
5. Гошовский, В. У истоков народной музыки славян : Очерки по музыкальному славяноведению / В. Гошовский. – М. : Сов. композитор. 1971. – 304 с.
6. Земцовский, И. Мелодика календарных песен / И. Земцовский. – Л. : Музыка, 1975. – 224 с.
7. Ласкоў, І. Адкуль пайшла беларуская мова / І. Ласкоў // Літаратура і мастацтва (ЛІМ). – 27.03.1992.
8. Ласкоў, І. Дагістарычныя блуканні : Літва і Жамойць / І. Ласкоў // Літаратура і мастацтва (ЛІМ), 7–24.05.1993.
9. Ласкоў, І. Племя пяці родаў. Легапісная Літва : сваяцтва і лёс // Літаратура і мастацтва (ЛІМ), 18.08.1989.
10. Мараев, В. Построение генеалогии музыкального инструмента. Метод вычитания признаков / В. Мараев // Ялкала : материалы научной конференции. – СПб. : Ялкала, 1998. – С. 3–16.
11. Мацiевскiй, И. В пространстве музыки / И. Мацiевскiй. – СПб.: РИИИ, 2013. – Т.2. – 295 с.
12. Мацiевскiй, И. Инструментальная музыкальная традиция и этническое самоопределение: белорусский феномен / И. Мацiевскiй // Вестник Челябинской государственной академии культуры и искусств. – Челябинск, 2010. – №4 (24). – С.78–86.
13. Мацiевскiй, И. Народная инструментальная музыка как феномен культуры / И. Мацiевскiй. – Алматы: Дайк-Пресс, 2007. – 520 с.
14. Мацiевскiй, И. О финно-угорских реликтах и параллелях в русской народной инструментальной музыке / И. Мацiевскiй // Финно-угорский музыкальный фольклор и взаимосвязи с соседними культурами. – Таллин : Союз композиторов Эстонии, 1980.
15. Мацiевскiй, И. Об этнокультурных факторах стилевой спецификации: путями М. П. Мусоргского / И. Мацiевскiй // М. П. Мусоргский : Истоки. Истина. Искусство : Сборник статей и материалов Международной научной конференции, посвященной 175-летию со дня рождения М. П. Мусоргского / Ред.-сост. О. Колганова ; отв. ред. И. Мацiевскiй. – СПб.; Великие Луки : РИИИ, 2015. – С.27–33.
16. Мацiевскiй, И. Сольное пение в традиционной культуре и актуальные проблемы его постижения / И. Мацiевскiй // К 100-летию Л. Л. Христиансена. Сборник научных статей по материалам III Всероссийских научных чтений, посвященных Л. Л. Христиансену / науч. Ред. А. Ярешко. – Саратов : Саратовская государственная консерватория им. Л. В. Собинова, 2011. – С.52–67.
17. Мацiевскiй, И. Традиционное пение сегодня: проблемы исполнительства // Памяти Л. Л. Христиансена (Сборник статей). – М. : Композитор, 2010. – С.54–58.
18. Мацiевскiй, И. Художественный текст в этнической музыке / И. Мацiевскiй // Сборник научных статей по материалам IV Всероссийских научных чтений памяти Л. Л. Христиансена : История, теория и практика фольклора / ред.-сост. А. Михайлова. – Саратов : Саратовская государственная консерватория им. Л. Собинова, 2013. – С. 52–56.
19. Мацiевскiй, И. Этническая музыка украинцев Карпат в межкультурном контексте / И. Мацiевскiй // Фольклорно-этнографический атлас восточных славян: методы и результаты ареальных исследований / Санкт-Петербургская гос. Консерватория им. Н. А. Римского-Корсакова / сост. Е. Панова и др. – СПб. : СПбГК, 2011. – С.20–21;
20. Окладников, А. Неолит и бронзовый век Прибайкалья / А. Окладников // Материалы и исследования по археологии СССР. – М., 1950. – № 18. – С. 396–398.
21. Пропп, В. Исторические корни волшебной сказки / В. Пропп. – Л. : ЛГУ, 1946. – 365 с.; изд. 2-е, 1986. – 368 с.
22. Путилов, Б. Методология сравнительно-исторического изучения фольклора / Б. Путилов. – Л. : Наука, 1976. – 244 с.
23. Руднева, А. Курские танки и карагоды / А. Руднева. – М. : Музыка, 1975.
24. Субаналиев, С. Киргизские музыкальные инструменты / С. Субаналиев. – Фрунзе, 1986.
25. Тавлай, Г. Плачевая формула в творчестве М. П. Мусоргского / Г. Тавлай // М. П. Мусоргский : Истоки. Истина. Искусство : Сборник статей и материалов Международной научной конференции, посвященной 175-летию со дня рождения М. П. Мусоргского / ред.-сост. О. Колганова ; отв. ред. И. Мацiевскiй. – СПб.; Великие Луки : РИИИ, 2015. – С. 34–59.
26. Шейченко, М. Об одной народной песне в записи М. П. Мусоргского М. Шейченко // М. П. Мусоргский : Истоки. Истина. Искусство : Сборник статей и материалов Международной научной конференции, посвященной 175-летию со дня рождения М. П. Мусоргского / ред.-сост. О. Колганова ; отв. ред. И. Мацiевскiй. – СПб.; Великие Луки : РИИИ, 2015. – С.60–80.
27. Emsheimer, E. Ein finno-ugrischer Flötentypus / E. Emsheimer // Beiträge zur Sprachwissenschaft. – Berlin, 1965. – № 5.
28. Emsheimer, E. Studia ethnomusicologica eurasiatica / E. Emsheimer. – Stockholm : MNM, 1964. – 184 S.

Виктор Волоткович

ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ НАРОДНЫХ ДУХОВЫХ ИНСТРУМЕНТОВ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ

Белорусская народная музыкальная культура во все века привлекала слушателей, любителей и исследователей. Особенно интересовала исследователей инструментальная музыка и народные инструменты. Наибольший интерес в настоящее время представляют любительские и профессиональные коллективы, которые используют в своем составе белорусские народные духовые инструменты: дудка, жалейка, дуда, пастушья труба, парные дудки, соломка, поришевая дудка и др. Белорусские народные духовые инструменты прошли долгий путь эволюционного развития. Со временем изменился не только материал, из которого делались инструменты, но и их структура и внешний облик.

Victor Volotkovich

FEATURES OF CURRENT DEVELOPMENT OF FOLKWIND INSTRUMENTS

The Belarusian folk music culture in all ages has attracted listeners, amateurs and researchers. The researchers were especially interested in instrumental music and folk instruments. Currently, amateur and professional groups that use Belarusian folk wind instruments are the most interesting: pipe, pitcher, shepherd's pipe, double pipe, straw, piston pipe, etc. Belarusian folk wind instruments have come a long way of evolution. Over time, not only the material from which the tools were made has changed, but also their structure and appearance.

На протяжении всей истории музыкальные инструменты были непрерывно связаны с жизнью человека. Внимание к музыкальному звуку, его эстетичной природе наблюдается в любые периоды развития человечества [2, с.17-22]. Первые конкретные сведения про народные музыкальные инструменты относятся к XIII –XVIII ст. – периоду вхождения Беларуси в состав Великого княжества Литовского. Однако существует и более ранняя информация про звуковые приспособления 2 тысячелетия до н. э., найдены археологом М. М. Чернявским в Бешенковичском районе Витебской области. Это фрагменты трубочки из кости, которая имеет приметы дудки: три игровые отверстия. Ученый Л.Г. Зверуга при раскопках в г. Волковыске нашел костяную дудочку XIII ст. Она